

"KELEIVIS"
GERIAUSIAS VISUOMENISKAS LAIKRAŠTIS.

Talpina gražiausius aprašymus, moksliskus straipsnius, juokingas apysakas, tinkamas kiekvienam žmogui, kuodaugiausiai žinių, juokų ir t. t. „Keleivis“ išleis kas ketverias, kaina metams \$1.50. Adresuokite: A. Žvingilas, P. O. Box 3232, Boston, Mass.

"KELEIVIS"
Lithuanian Weekly

represents over 50,000 Lithuanians in New England States. Best advertising medium. Executes all kinds of Job and Book Printing in foreign languages. All Communications should be addressed to A. Žvingilas, Post Office Box 3232, Boston, Mass.

No 32

Boston, Mass. Rugpjūčio 6 d. August 1908 m.

Metas IV

I SKAITYTOJUS.

Šiuomi pranešam visiems „Keleivis“ skaitytojams, kad „Keleivis“, kaip anuokart buvo garsinta, — ne mirs. Leidimas laikraščio likos pastatytas ant tvirtos papėdės ir tolesnis išleidinėjimas užtikrintas. Todėl meldžiame visų skaitytojų, kurių tik prenumerata pasibaigęs, kaip galima veikiau ją atnaujinti, nes iš laikraščio mes pelno jokio neturime, o jeigu jį leidinėti už dyką, tai jau reikia pridėti prie jo; apart to dar ir paties ištatymai draudžia už dyką laikraštį siuntinėti; teip, kad neužsimokėjusiems busim priversti tuojaus laikraštį sustabdyti.

Tiesa, „Keleivis“ buvo pailgęs ir rodesi, kad to sunku bedardes laiko — jau nepergyvens, ir buvome jau net pagarsinę apie sunkų krizio atsiėmimą, o nekurie laikraščiai atgiedojo „Keleivius“ ir laidotuvių giesmę, o tuom tarpu „Keleivis“ kaip gyvavo, teip ir gyvuos ir su nauja energija tamsybės įėjus blašys toliaus.

Šioj metų ir suktybių gaidynė, kur dora ir teisybė minoma po kojomis, sunku tokiu laikraščiu gyvuoti, kur kuris pasišventęs su nedorybėmis kovot; tačiau „Keleivis“ ant to nepaisys; kam teisybė akis duria, tegul jį bokituoja, tegul jį keikia nors ir apsiptojęs, bet darbininkai mylinti teisybę visuomet „Keleivį“ skaitys ir darbininkams „Keleivis“ tik tar-naus.

Visoms draugystėms ir ir pavieniams skaitytojams „Keleivis“ skiltys visuomet bus atviros, be skirtumo, kokios pažvalgos ne būtų, bile tik eiti apie teisybę ir visuomenės labą.

Redakcija ir išleisti.

IŠ RUSIJOS.

Nekaltas kraujas pagežą įkurs...

Kiekvienas lašas žmogaus kraujo daro ant mūsų nepaprastą įspūdį. Išvydęs žmogaus kraują, kokio-ten nebūtų — lenko, žydo, anglo, totorais, kiniečio, mūsų širdį suspaudžia skausmai, mes susijudiname; o tuom labiau, jeigu tas kraujas yra nekaltas.

Plačioj rusų žemėj nekaltas žmonių kraujas liejasi kasdien, bet apie tai iki šiam laikui užsieniai mažai tepaisydavo. Neseniai apsilankę pas kraują Rusijos carą „laisvos“ mūsų Amerikos atstovas Taftas ir gerė už jo sveikatą. Kelios savaitės atgal, konstitucijinės Anglijos viešpats teipgi apsilankė pas patį žmogžudį ir mylėjosi abudu, tarytum tikri broliai. Nors Anglijos socialistai ir protestavo parlamentu prieš tokį bičiuliavimąsi savo valdono su Rusijos despotu, bet

tas nieko nepagelbėjo. Teip vadinama „aukštesnė“ klasa visur dar turi persvarą politikoje ir jos visuomet esti viršus, o „žemesnė“ klasa nurodymai ir reikalavimai, nors jie būtų svarbiausi, visuomet ignoruojami. O turčių laikraščiai gina tikrai „aukštesnė“ klasa.

Bet štai didisai Rusijos rašytojas ir mislinius, L. Tolstojus, anuomet apskelbė per anglišką laikraštį, kad žmogžudis ir parodė visam civilizuotam pasauliui jo kruvinus darbus, kuriais pasibiauėjo ir užsieniai.

Pagarsėjęs Anglijos poetas W. Watson aštriai pasmerkė turčių laikraštį, kuri gyre Edvardo su caru susitikimą. Watson pasinaudojęs iš Tolstojaus straipsnio smarkiai nupeikia carą ir daro, kad vien tik caras yra kaltas už visą Rusijos žmonių kraują ir vargus, nes jis yra visogalis ir pagal jo įsakymų viskas daroma.

Caras — sako Watson — yra didžiausias žmogžudis ir nesulyginamas skriaudidikas. Kraujagerybė prasideda nuo žemiausio caro tarno ir juo urėdinkas užima aukštesnę vietą, juo nuodėmės ir piktadarystės jo yra didesnės; ir teip tas laipsniškai vis kila aukštin, iki pasiekia aukščiausį laipsnį — patį carą. Už carą didesnio piktadario jau negali būti.

Ir mūsų laikraštį — sako Watson — šukavo su entuziazmu iš džiauksmo, kad atstovas laisvos mūsų žemės širdingai spaudė kraują Rusijos despoto ranka! Ranką žmogžudžio, prispaudė jo, zodžiui — piktadario be sulyginimo.

Prie to įgūninčio straipsnio, sądarbininkas dienraščio „Daily News“ priduria dar sujudinantį paveikslą iš Rusijos kalėjimų. Ypač jis atkreipia atydą į Maskvos Kreščetnikovskio kalėjimą, kuriame sėdi nekurie pirmosios dums atstovai (kiti sėdi Peterburgo kalėjime „Kresaty“). Kankinimo būdas dažnai visai nekaltų žmonių yra ant tiek žiaurus ir baisus, kad žmogaus jausmai persilpnai tą aprašyti.

Flunksną drebančioj rankoj Tolstojaus — 80 metų senelio pajudino visą pasaulį.

Anglijos parlamentas, kuris kelios dienos atgal didžiama balsų užgrybė savo karaliui ant kelionės pas carą reikalingą sumą pinigų ir džiaugėsi iš tokio susitarinimo, šiandien jau nutarė rinkti žinias apie nežmoniską persekiojimą Rusijos žmonių ir nutarė visas caro nedorybes ir su visomis smulkmenomis viešai garsinti visam civilizuotam pasauliui.

Taigi ner abejonės, kad nekaltas žmonių kraujas pagežą įkurs.

Nepaliečiamybė ypatos.

Lodius, Lenkija. — Du

miestargiai patėmijo ant kam-po Zavodzkos ir Petrovskos gatvių jauną, gražiai pasirodžiusį žmogų, kuris žiūrėdamas ant namų, darė kokius tai patėmijimus savo knygtėj.

Miestargiams jaunas žmogus pasirodė įtariamui, ir jie suriko jam: „Stoi, ruki vierchi!“ Bet jaunas žmogus visai nepaisė ant jų prisakymo; tuomet miestargiai išsiėmę revolverius šovė į jį ir užmušė ant vietos.

Is atrastų pas jį popierių pasirodė, jog jis buvo Prūsų pavaldinis, vardu Edmund Mali, 25 metų amžiaus ir tik dvi dieni atgal, kaip pribuvo iš užsienio, ir nesupraddamas rusų kalbos, negalėjo žinoti konuojo miestargiai reikalavo; namų-gi užsienioje vien tik dėl atsiminimo vietos. Tokia tai Rusijoje nepaliečiamybė ypatos

Krasos apiplėšimas.

Tiflisas. — Vos tikrai krasos vežimas užvaziavo ant tilto, tuojau pasigirdo apkur-tinantis sprogimas mastos bombos ir tankūs revolverių šūviai. Kraštutiniams arklini kaitas išdraskyti visi viduriai, o kitam, su tuo greta, nutrauktos pasturgalinės kojos. Kiti arkliai, teipgi sužesti, smarkiai šoko į šalį, o vienas sužeistas sargas išlėkė iš vežimo ir šalykelyj pasislėpė. Pasukio jo nušoko nuo vežimo kitas sargas, Ozerskis ir teipgi pasislėpė į tą pačią spragą, kur pirmutinis. Sužeistas kelioms kulkomis vežėjas Gro-mochno vaitodamas nuvirto nuo vežimo. Tuom tarpu pasigirdo apkur-tinantis griau-stinis kitos bombos, ir vėl pasipylė ugnis iš brauningų. Vienas iš užpuolikų prisarti-no ant 15 žmonių prie gu-rinio ant žemės vežėjo ir su-riko: „traukis šalin!“ palei-do į jį du šūviu iš braunin-go. Bet abidvi kulkos atsimu-še sale jo šono į akmenį. Ta-da pasislėpęs Ozerskis išsoko ant kelio ir pradėjo iš savo revolverio taikyti į užpuolika, bet nesusėję paleisti nė vie-no šūvio, kaip iš šalies pasi-pylė ugnis ir Ozerskis ant vietos krito negyvas.

Užpuolikų buvo apie 20 žmonių. Vieni šandė į visas puses, kiti šoko ant vežimo ir pradėjo pjaustyt visus maišus ir bundulus įeskodami pinigų. Staiga plėšikai pamatė, kad ant to triukšmo at-bėgė 4 sargybnieai. — Šoko bėgti kiekvienas savo keliu ir bežiurint visi dingo. Pini-gų su savim nusinešė 18 tukstančių rublių.

Francuzijos prezidentas pas carą.

Revelis, Liepos 28 dieną. — Vakar čia pribuvo Fran-cuzijos prezidentas Felleres ant šarvoto laivo „Verite“, kurį lydojo skraiduolis „De-putat Thonars“ ir kanolių laivas „Cassini“. Revelio uo-

ste stovėjo dvi eili kariškųjų maskoliskų laivų. „Verite“ atsistojo tarpe dviejų car-jachtų „Standard“ ir „Poliar-naja Zvezda“.

Ant pasveikinimo fran-cuzų, caro kariški laivai iššo-vė iš kanolių ir užgajino „Marselietę“, tautiskąjį fran-cuzų himną.

Caras pasiuntė pas pre-zi-dentą savo admirolą Diko-vą, kad vardan caro pasve-ikintų Francuzijos atstovą. Tuojau po tam Felleres su Dikovu atsisėdė ant valties pribuvo ant cariškojo jachto „Standard“. Caras labai sve-tingai priėmė Francuzijos prezidentą ir pasakė toasta, kad šitokia taikos manifesta-cija dar labiau sudrūtins ry-sius tarpe tų dviejų viešpaty-čių. Paskui buvo iškelta di-delė puota ant caro laivo, ku-rioj laisvos Francuzijos prezi-dentas ir nuožmus Rusijos deputas gerė už sveikatą vie-nas kito.

ZINIOS IS VISUR.

Francuzijos kariumenė šaudė į darbininkus.

Paryzius, Rugpjūčio 5 d. Mieste Vigneux, pradžioje Birzelio nekurių pramonų šakose darbininkai apskelbė streiką, kurį darbdaviai nura-mino visokiai prizadejimais. Darbininkai sugrįžo prie dar-bų. Dabar streikas prasidėjo išnaujo. Apgauti prizadeji-mais darbininkai emė kelti riaušes. Vienoj vietoj suardė ant upės tiltą pėstiems vaik-ščiui, kitoj vietoj fabriką no-rėjo sudeginti. Pribuvo tuoj kariumenė ir ginklais pradė-jo malsinti. Keli darbininkai likos užmušti ir daug suzeis-ta. Žinia apie žvėriskus ka-riumenės darbus pasklydo po miestą, kaip žaibas. Kaip protestą prieš valdžios pasi-kesinimą ant darbininkų lai-svės „Darbo Federacija“ ap-saukė generaliskąjį streiką, kuris prasidėjo Liepos 30 d. Vigneux mieste 50 tukstan-čių darbininkų — kaip vienas vyras pametė darbą išėjo ant gatvių idant išreikšti pagar-bą kritusiems savo sądrau-gams ir panieką užmušėjams. Du tukstančiai darbininkų atvaziavo iš Paryžiaus ir pa-rengė demonstraciją su raudo-nomis velionėmis ir revoliu-cijos daikuomis.

Darbininkai buvo teip suerzinti, kad prie kiekvieno susitikimo su koku nors val-dininku, — metė akmenimis ir koliojo visokiais žodžiais. Ga-lų gale demonstrantai likosi prisipirti prie statomos triobos ir neturėdami kur išeiti — už-sibarikadavo joje ir gynėsi plytomis. Kareiviai g apsu-kę darbininkus šandė į ka-rabinų į prisigrudusį namą per langus ir duris.

Kaip telegrafas praneša, nušauta 6, o suzeista 60.

Rozdestvenskis gyvena.

Berlynas. — Pasklydęs

gandas apie Rozdestvenskio mirtį — neteisingas. Is Bad Nauheim praneša, kad ten pasimirė vienas Rozdestven-skis, bet visai ne rusų admi-rolas, kaip tai laikraščiai bu-vo apskelbę.

Šveicarijoj žiema.

Bernas. — Šveicarijos kalnuose šimet stovi dideli pūsnynai sniego. Turčiai su-sivažiavę iš viso pasaulio, kad praleisti vasarą tarp tų gro-zybių, kokiomis gauta yra apdovanojusį Šveicariją. — grįžta namon. Is priezasties sniego gilumo, prazuvo jau keliolika keleivių, tarp kurių buvo ir zinomas profesorius teologijos Rongemont. Jiat-rado su suskaldyta galva ply-šy kalno Jungfran.

Bandymai su orlaiviais.

Magdeburg, Vokietija. — Skyrius kariumenės darė čia bandymus su valdomuoju or-laiviu. Į orlaivį šaudė iš atstu-mo dviejų mylių ir pataikė 30 šūvių. Nežiurint, kad or-laivio apyvalka likosi sukaui-rinta, orlaivis dar negreit nu-sileido žemyn.

Alga pasenusiems darbi-ninkams užtvirtinta.

Londonas. — Lordų tary-bą Anglijoj 31 d. Lie-pas užtvirtino projektą apie mokejimą pasenusiems dar-bininkams algos. Puikus su-manymas; turetų ir kitos vieš-patystės tą patį padaryti.

Holandija pyksta.

Haga. — Visoj Holandi-joj viešpatauja neramumas, is priezasties nelegalisko pa-sielgimo Venezuelos. Mat ke-lios dienos atgal prezidentas Venezuelės, pietinėj Ameri-koj prasalino Holandijos pa-siuntinį Reussą.

Dienraščiai talpina kur-stančius straipsnius, o neku-ris jau kalba net apie karę. Jie nurodineja, kad Holandi-ja turinti 6 šarvuotus ir skraiduolius nors šiandien ga-tavus į ugnies liniją; penki krariški laivai Holandijos randasi rytinėse Indijose.

Tai narsumas vokietukų.

21 mirties bausmė.

Peterburgas, Rugpjūčio 1 d. — Telegrafas praneša, kad vakar Rusijoj pasmerkta mi-riop 21 žmogus. 16 is jų pri-gulėjo prie sukilimo Simfero-poliaus kalėjime.

Venezuelės prezidento Cas-tro atsakymas Holandijai.

Caracas, Liepos 29 d., via Port of Spain. — Venezuelės prezidentas Castro išsiunti-nėjo šiandien visiems Holandi-jos konsulams pranešimus, kad nepripazįsta jiems jokių teisių; o užsienių ministeris Paul šiandien pranešė Holan-dijos valdžiai sekantį komu-nikatą.

„Is priezasties svarbių atsitikimų Venezuela priva-ta pranešti Holandijai, kad

pertraukia su ja draugiskus sątikius, pakol Holandija ne-persiprasys už įžeidimą ir pa-nieką padarytą Venezuelei.“

Revoliucija Turkijoje, sul-tonas perdurtas.

Konstantinopolis. — Tur-kijos sultonas Abdul Hamid prizadėjo žmonėms duoti kon-stituciją ir sušaukti pačių žmonių renkamą parlamentą. Pereitoj seređoj sultonas su-dėjęs rankas ant savo karu-nos akyaizdoje skaitlingos minios ir šacho ul-Islamo su-dėjo prisiegią konstitucijai, idant parodyti žmonėms, jog apsiėmą tarnauti žmonėms ir konstitucijai. Davė teipgi am-nestiją visiems prasikaltė-liams, kaip politiškiems, teip ir kriminališkiems. Ir ant syk visi kalėjimai ištuštėjo. Pri-zadėjo prasalinti visus netin-kamus valdininkus, o išrinkti tokius, kokių žmonės reika-lauja. Ir vis tai padarė Jaunu-jų Turkų sukilimas prieš sa-vo netikusią valdžią.

Rugpjūčio 1 dieną ap-skelbta valdiškas pranešimas, kad išrinktas komitetas ru-pinsis įvedimu konstitudijos.

Rugpjūčio 5 d. per Lon-doną is Konstantinopolis praneša, kad sultonas Abdul Hamid mirtinai perdurtas. Te-legrama be patvirtinimo; ar tai teisybė — negalima žinoti.

Sultonas nuo apskelbimo kon-stitucijos jau du kart viešai dalyvavo tarpe žmonių į jokios sargybos. Jis tikėjosi, kad jam atleido jau už visas jo šūnybes ir džiaugėsi, kad dabar jau niekur jam pavoj-aus nėsant.

Janųjų Turkų partija ne-užganėdinta, kad sultonas pasisavino sau teisę skyr-tis karės ir laivyno ministeris, kas yra priešingu 27 straip-sniui konstitucijos, kuris sul-tonui suteikia teisę rinkti tik-tai didįjį Vizierį ir šachą ul-Islamą.

Sultonas tapo perdurtas is užpakalio; peilis suvarytas iki rankenos. Padėjimas pavo-liaje, sultonas turės mirti. Ar-timesnių žinių truksta, nes valdžia viską sulaiko.

IŠ AMERIKOS.

Winnipeg, Manitoba, Ca-nada, Rugpjūčio 3 dieną — Is priezasties didelio girių gaisro apielinkiuose British Columbia, prazuvo liepsnoj maziausiai 100 žmonių ir 7 miestai, Fornie, Coal Creek, Honner ir Michel visai nu-slauti nuo žemės paviršiaus. Tris kiti miesteliai, Olson, Sparwood ir Cranbrook bai-siai nukentėjo. Nuostoliai siekia \$10,000,000.

Kaip paskutiniuos žinios praneša skaitlius, mirčių su kiekviena adyna vis auga. Gaisras vis platinas. Plo-as apie šimtą ketvirtainiskų my-lių perstato vieną raudoną liepsnos jūrą, o juodi debė-siai dumų turi apsiatę visą padangę ir saplės visai nesi-mus.

mato.

Apie 6,000 žmonių pasi-liko be pastogės, be maisto, visi jie pasiliko po atviru dangum ant išdegtų plotų, o sąlygos jų apverktinos.

Kada pasirodė gaisras, girioje buvo šimtas kirtėjų; ar jie išliko gyvi, ar sudegė — dar ner žinios.

Muštynė tarp italų ir slo-vakų.

Uniontown, Pa., Rugp. 3 d. — Jau nuo ilgo laiko įsi-vyravo čia tarp italų ir slova-kų antagonizmas. Vakar ita-lai išigėrė atėjo ties namo ap-gyvento slovakai, emė kvies-ti juos į kovą. Išėjęs vienas slovakas laukan tuojau kirtu italų vadovui per ausį. Tas buvo ženklau prie abelnos ko-vos. Prasidėjo tikra karė. Suzeista 25 žmonės ir vienas italas nušautas.

Baltimore, Md., Rugp. 5 d. — Vietiniam viešbutyį šį-ryt nusišovė lovoj gulint tu-las J. D. Horner, narys šiau-dynių skrybelių dirbtuvės.

Vagių karalius suareštuo-tas.

Philadelphia, Pa., Rugp. 5 d. — Thomas Kane, žino-mas po vardu „vagių kara-lius“, kurio aprašymas ran-dasi kiekvienam policistotyj ir už kurio suėmimą įvairios šalys paskyrė \$2,000, vakar likos suimtas Chinatown'e. Suimtas yra 52 metų amžiaus Jo suėmimą Magistratas Gal-lagher laiko už didelę svarbą ir jį uždakino kalėjime be kancijos, išgelbėti niekas ne-gali.

Lenkų vyskupas.

Chicago, Ill. — Fereitoj seređoj atsibuvo Chicagoj konsekracija pirmutinio A-merikoj lenkų vyskupo, va-rdu Povoilo Rhode'o, buvusio So. Chicagoj šv. Mikolo para-pijos klebono. Konsekracijoj ir parodoj dalyvavo 20 vys-kupų ir 3 arcivyskupai, ke-lios desimtis kunigų ir 100,000.

Amnestija.

New York, Rugp. 3 d. — Pagal Turkijos sultono pri-sakimo, čionaitinis generalis-kas Turkijos konsulis Mun-dy Bey apskelbė proklama-ciją, kad visi Turkijos politi-ki pabėgeliai drąsiai gali grį-žti savo tėvynen, jų niekas nepersekios. Turkiškų pabė-gelių Suvienytose Valitijose yra 200,000.

Darbininkai prieš Gom-persą.

Pittsburg, Pa. — Politiš-kospaziuros Samueliaus Gom-perso, prezidento „Darbo federacijos Amerikoj“, kuris pripažino demokratų platfor-mą už gerą ir prizadėjo rem-ti Bryną darbininkams la-bai nepatiko. 60,209 darbi-ninkai is vakarines Pannsyl-vanijos nutarė susijvienyti su kitų miestų unijomis ir boi-kotuoti Gomperso užman-y-mus.

